

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Tiesāšanās Procedūras](#) > [Civillietas](#) > [Pierādījumu Iegūšana](#) > [Poland](#)

Pierādījumu iegūšana

Saturu nodrošina

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Polija

1 Pierādīšanas pienākums

1.1 Kādi ir pierādīšanas pienākuma noteikumi?

Jautājumus, kas attiecas uz pierādījumiem un pierādījumu iegūšanu, galvenokārt reglamentē 1964. gada 23. aprīļa Civilkodeksa ("Civilkodekss") 6. pants un 1964. gada 17. novembra Civilprocesa kodeksa ("Civilprocesa kodekss") 227.–315. pants.

Saskaņā ar Civilkodeksa 6. pantu fakta pierādīšanas pienākums ir personai, kura atsaucas uz tiesiskajām sekām, kas izriet no šā fakta. Tādējādi noteiktu faktu pierādīšanas pienākums ir prasītājam, citu — atbildētājam.

1.2 Vai pastāv noteikumi, kas atbrīvo noteiktus faktus no pierādīšanas pienākuma? Kādos gadījumos? Vai ir iespējams iesniegt pierādījumus, lai pierādītu, ka kāds juridisks pieņēmums, nav pareizs?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 228. pantu vispārzināmu faktu pierādīšana nav nepieciešama. Nav jāpierāda fakti, par kuriem informācija ir vispārpieejama, un fakti, kas tiesai ir zināmi pēc tās pašas iniciatīvas, bet tiesai ir jāvērs uz tiem lietas dalībnieku uzmanība. Tāpat nav jāpierāda fakti, ko procesa laikā ir atzinusi pretējā puse, ja nav nekādu šaubu par šo atzīšanu (Civilprocesa kodeksa 229. pants). Ja lietas dalībnieks nepauž viedokli par pretējās puses apgalvojumiem par faktiem, tiesa, ņemot vērā tiesas sēdes iznākumu kopumā, var uzskatīt, ka šie fakti ir atzīti (Civilprocesa kodeksa 230. pants). Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 231. pantu tiesa var uzskatīt, ka lietas atrisināšanai būtiskie fakti ir tikuši konstatēti, ja šādu secinājumu var izdarīt, balstoties uz citiem konstatētiem faktiem (fakta prezumpcija).

Likumā noteiktās prezumpcijas (tiesību aktu prezumpcijas) ir tiesai saistošas; tomēr tās var atspēkot, ja likums to neizslēdz (Civilprocesa kodeksa 234. pants).

Pašreizējā tiesiskajā regulējumā Polijā nav neapgāzamu tiesību aktu prezumpciju, t. i., tādu, ko nevar atspēkot. Tomēr noteiktas tiesību aktu prezumpcijas var atspēkot tikai atsevišķi ierosinātās tiesvedībās, piemēram, prezumpciju, ka persona ir mirusi datumā, kas noteikts lēmumā par nāvi, prezumpciju, ka bērns ir ieņemts no viņa mātes vīra, vai prezumpciju, ka persona, kura ir atzīta par mantojuma ieguvēju, faktiski ir mantinieks. Arī galīgs spriedums krimināllietā par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu var tikt apšaubīts tikai procesā, kurā tiek apstrīdēts šis spriedums.

Citas tiesību aktu prezumpcijas tajā pašā procesā var atspēkot, iesniedzot pierādījumus par pretējo. Piemēram, labticības prezumpcija, prezumpcija, ka bērns ir piedzimis dzīvs, prezumpcija, ka darbība, kas apdraud personas labbūtību, ir prettiesiska, prezumpcija, ka kopīpašnieku daļas kopīpašumā ir vienādas, prezumpcija, ka parādnieks rīkojies, zinot, ka kreditoriem tiks nodarīts kaitējums, prezumpcija, ka dalībnieku ieguldījumi civiltiesiskas partnerības gadījumā ir līdzvērtīgi, un prezumpcija, ka ar autentisku dokumentu apliecinātais ir patiess.

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 233. panta 2. punktu tiesa, pamatojoties uz savu pārliecību un visaptveroši

izvērtējot savāktos pierādījumus, novērtē nozīmi, kāda piešķirama lietas dalībnieka atteikumam iesniegt pierādījumus vai šķēršļiem, kas kavē izpildi, pretēji tiesas lēmumam. Tādējādi praksē tiesa var atzīt, ka pienākums pierādīt pretējo tiek uzlikts lietas dalībniekam, kura rīcība apgrūtina kāda konkrēta fakta pierādīšanu, proti, to, ka fakts nav iestājies.

1.3 Kādā apmērā tiesai ir jābūt pārliecinātai par kādu faktu, lai tā varētu pamatot savu spriedumu ar šo faktu?

Civilprocesā tiek piemērots pierādījumu brīvās novērtēšanas princips (Civilprocesa kodeksa 233. pants), saskaņā ar kuru tiesa pēc nepieciešamības novērtē pierādījumu ticamību un spēku, pamatojoties uz savāktu pierādījumu vispusīgu pārbaudi. Lai pamatotu savu lēmumu ar kāda konkrēta fakta esamību, tiesai ir jāpārliecinās, ka šis fakts patiešām ir iestājies.

Izņēmuma kārtā civilprocesā var pietikt ar pārliecību, ka kāds fakts, iespējams, ir iestājies. Tā ir situācijās, kad likums pieprasa tikai *prima facie* gadījumu, nevis fakta pierādījumu (Civilprocesa kodeksa 243. pants). Civilprocesā ir noteikts, ka *prima facie* gadījums ir pietiekams, lai varētu lemt, piemēram, par nodrošinājuma piešķiršanu, par trešās personas iestāšanos tiesvedības procesā vai par aizmuguriski pieņemta sprieduma tūlītējas izpildes apturēšanu.

2 Pierādījumu iegūšana

2.1 Vai pierādījumi vienmēr jāiesniedz kādai no lietas pusēm, vai arī atsevišķos gadījumos tiesnesis var iegūt pierādījumus pēc savas iniciatīvas?

Tiesa var pieņemt pierādījumus, ko nav norādījis lietas dalībnieks (Civilprocesa kodeksa 232. pants), bet strīdus tiesvedībā šāds gadījums ir izņēmums un tiesa to piemēro pēc saviem ieskatiem. Tas neattiecas uz noteiktām situācijām bezstrīdus tiesvedībā, kad likums paredz iespēju ierosināt tiesvedību pēc tiesas iniciatīvas (piemēram, lietās par vecāku atbildību vai aizbildnību) vai kad likums paredz, ka tiesai pašai ir jānosaka noteikti fakti (piemēram, tiesvedībā par mantojuma tiesību apstiprināšanu tiesa pēc savas iniciatīvas pārbauda, kurš ir mantinieks). Praksē šādā gadījumā tiesai ir pienākums pieņemt pierādījumus pēc savas iniciatīvas, ja procesā iesaistītie lietas dalībnieki nav iesnieguši pietiekamus pierādījumus.

2.2 Ja kādas puses lūgums pieņemt pierādījumu tiek apmierināts, kas noteik tālāk?

Pieteikums par pierādījumu tiesai nav saistošs. Lietas dalībnieka iesniegtos pierādījumus var pieņemt vai neņemt vērā. Gan par pierādījumu neņemšanu vērā, gan par to pieņemšanu ir nepieciešams izdot rīkojumu (Civilprocesa kodeksa 235². panta 2. punkts, Civilprocesa kodeksa 236. panta 1. punkts). Izņēmums ir lietas materiālos vai to pielikumos esošie dokumenti. Šāds dokuments ir pierādījums bez atsevišķa lēmuma — tiesai ir jāpieņem lēmums tikai tad, ja tā vēlas šo dokumentu neņemt vērā (CPK 243². pants). Pieņemot lēmumu par pierādījumu pieņemšanu, tiesa norāda, kas ir pierādījumi un pierādāmie fakti un, ja nepieciešams un iespējams, kāds pierādījumu iegūšanas datums un vieta.

Tiesai nav saistošs tās lēmums pieņemt vai neņemt vērā pierādījumus, un attiecīgā gadījumā tiesa var to atcelt vai grozīt (Civilprocesa kodeksa 240. panta 1. punkts).

2.3 Kādos gadījumos tiesa var noraidīt puses lūgumu pieņemt pierādījumu?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 235². pantu tiesa jo īpaši var neņemt vērā pierādījumus:

- kuru izmantošanu izslēdz kāds kodeksa noteikums;
- kuru mērķis ir pierādīt faktu, kas netiek apstrīdēts, nav saistīts ar lietas iznākumu vai ir pierādīts, kā to apgalvo pieteikuma iesniedzējs;
- kuri nav piemēroti attiecīgā fakta pierādīšanai;
- kurus nav iespējams nodrošināt;
- kuri tikai tiecas pagarināt procedūru;
- un kuri pieteikumā nav norādīti tādā veidā, lai tos varētu iesniegt, vai ja nav norādīti pierādāmie fakti un lietas dalībnieks, neraugoties uz pieprasījumu, nav novērsis šo nepilnību.

2.4 Kādi ir dažādie pierādījumu veidi?

Pierādīšanas līdzekļi jo īpaši var ietvert:

- dokumentus, kas satur tekstu un ļauj identificēt to izdevējus (Civilprocesa kodeksa 243¹.-257. pants);
- liecinieku liecības (Civilprocesa kodeksa 259.-277. pants);
- eksperta atzinumu (Civilprocesa kodeksa 278.-291. pants);
- vizuālu apskati (Civilprocesa kodeksa 292.-298. pants);
- lietas dalībnieku uzklauššanu (Civilprocesa kodeksa 299.-304. pants);
- grupu asins analīzes (Civilprocesa kodeksa 305.-307. pants);
- dokumentus, kas satur attēlus vai skaņas ierakstus (Civilprocesa kodeksa 308. pants).

Šis saraksts nav noslēgts — Polijas civilprocess ļauj izmantot arī citus pierādīšanas līdzekļus, ne tikai tos, kas nepārprotami norādīti likumā (Civilprocesa kodeksa 309. pants).

2.5 Kādas ir metodes, lai iegūtu pierādījumus no lieciniekiem, un vai tās atšķiras no metodēm, kādas izmanto, lai iegūtu pierādījumus no lieciniekiem, kas ir eksperti? Kādi ir noteikumi attiecībā uz rakstveida pierādījumu un eksperta atzinuma/viedokļa iesniegšanu?

Liecinieki parasti sniedz mutiskas liecības tiesas sēdē. Liecinieku, kurš pēc uzaicinājuma nevar ierasties uz tiesas sēdi slimības, invaliditātes vai cita nepārvarama šķēršļa dēļ, uzklauš viņa dzīvesvietā (Civilprocesa kodeksa 263. pants). Tiesa var arī nolemt, ka lieciniekam jāsniedz liecība rakstveidā (Civilprocesa kodeksa 271¹. pants). Šādā gadījumā lieciniekam ir pienākums tiesas noteiktajā termiņā iesniegt tiesai liecības tekstu. Nedzirdīgi un mēmi liecinieki sniedz liecības rakstiski vai ar eksperta palīdzību (Civilprocesa kodeksa 271. panta 2. punkts). Par nepamatotu neierašanos tiesa piespriedīs lieciniekam naudassodu un izsniegs jaunu pavēsti, bet atkārtotas neierašanās gadījumā uzliks papildu naudassodu un var likt atvest liecinieku uz tiesu piespiedu kārtā (Civilprocesa kodeksa 274. panta 1. punkts).

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 266. pantu pirms liecinieka uzklauššanas viņu informē par tiesībām atteikties liecināt un par kriminālatbildību par nepatiesas liecības sniegšanu (Civilprocesa kodeksa 266. pants). Liecinieks, kuram jāliecina, dod šādu zvērestu: "Izprotot savu vārdu nozīmi un savus juridiskos pienākumus, es svinīgi zvēru teikt patiesību un neslēpt neko, kas man ir zināms." Liecinieks, kas sniedz rakstisku liecību, nodod zvērestu, parakstot minēto tekstu.

Sniedzot mutisku liecību, liecinieks vispirms atbild uz tiesas jautājumiem par to, kas viņam ir zināms un no kāda avota, saistībā ar lietu, un pēc tam lietas dalībnieki var viņam uzdot jautājumus (Civilprocesa kodeksa 271. panta 1. punkts).

Lieciniekus, kuru liecības ir savstarpēji pretrunīgas, var konfrontēt (Civilprocesa kodeksa 272. pants).

Liecinieka nopratināšana, izmantojot tehniskas ierīces, kas ļauj veikt šo darbību attālināti, ir atkarīga no tiesas lēmuma, kurā tiek izvērtēts, vai pierādījumu raksturs to pieļauj (piemēram, liecinieka personisko īpašību dēļ; Civilprocesa kodeksa 235. panta 2. punkts). Šādā gadījumā liecinieks ir jātur citas tiesas telpās vai cietumā, vai apcietinājumā, ja viņam ir atņemta brīvība, lai tiesas sēdi varētu pārraidīt starp tās tiesas telpu, kura vada procesu, un vietu, kurā atrodas liecinieks. Vietā, kur atrodas persona, kurai atņemta brīvība, procesā iesaista cietuma vai ieslodzījuma vietas administrācijas pārstāvi, pārstāvi, ja tāds ir, un tulku, ja tāds ir iecelts (Civilprocesa kodeksa 151. panta 2. punkts).

Tiesai ir jāizlemj, vai eksperta atzinums tiks sniegts mutiski vai rakstiski (Civilprocesa kodeksa 278. panta 3. punkts). Katrā atzinumā ir jāiekļauj pamatojums (Civilprocesa kodeksa 285. pants). Pēc atzinuma iesniegšanas tiesa var pieprasīt atzinuma mutisku vai rakstisku papildinājumu vai tā paskaidrojumu, kā arī to pašu vai citu ekspertu papildu atzinumus (Civilprocesa kodeksa 286. pants).

Ja pierādījumus iegūst ar iecelta tiesneša vai pieprasījuma saņēmējas tiesas starpniecību, tiesa var atstāt ieceltā tiesneša vai pieprasījuma saņēmējas tiesas ziņā izvēlēties ekspertu (Civilprocesa kodeksa 278. panta 2. punkts).

Kamēr eksperta darbība nav pabeigta, lietas dalībnieks var pieprasīt eksperta atstādināšanu, atsaucoties uz tiem pašiem pamatiem, uz kuriem var lūgt tiesneša atstādināšanu (Civilprocesa kodeksa 281. panta 1. punkts).

Eksperts var atteikties sniegt atzinumu, atsaucoties uz tiem pašiem pamatiem, uz kuriem liecinieki var atteikties sniegt liecību (Civilprocesa kodeksa 280. un 261. pants). Eksperts, kurš nav reģistrēts tiesas ekspertu reģistrā, nodod zvērestu.

Tiesa var uzdot uzrādīt ekspertam lietas materiālus vai pārbaudāmos priekšmetus tiktāl, cik tas nepieciešams, un likt viņam būt klāt vai piedalīties pierādījumu iegūšanā (Civilprocesa kodeksa 284. pants).

Par nepamatotu neierašanos tiesā, nepamatotu atteikšanos dot zvērestu vai sniegt atzinumu vai nepamatotu kavēšanos ar atzinuma iesniegšanu, tiesa var uzlikt ekspertam naudassodu, bet nevar uzdot nogādāt ekspertu tiesā piespiedu kārtā (Civilprocesa kodeksa 287. un 289. pants).

Pierādījumus no valsts iestādes vārdā sastādīta atzinuma tiesa var pieņemt arī, piemērojot citu likumā noteiktu kārtību (Civilprocesa kodeksa 278¹. pants).

Ikvienam, kuram tiesa uzdevusi to darīt, noteiktajā vietā un termiņā jāiesniedz visi viņa rīcībā esošie dokumenti, kas pierāda būtisku lietas faktu, ja vien dokuments nesatur konfidenciālu informāciju (Civilprocesa kodeksa 248. panta 1. punkts). No iepriekš minētā pienākuma var atbrīvot vienīgi personas, kurām attiecībā uz dokumentā iztirzātajiem faktiem ir tiesības atteikties sniegt pierādījumus kā lieciniekiem vai kuras tur dokumentu tādas trešās personas vārdā, kurai būtu tiesības iebilst pret dokumenta iesniegšanu tādu pašu iemeslu dēļ. Tomēr arī šādā gadījumā atteikšanās iesniegt dokumentu nav pieļaujama, ja tā turētājam vai trešai personai tas jādara, atsaucoties uz vismaz vienu no pusēm, vai ja dokuments izdots tās personas interesēs, kas pieprasa iegūt pierādījumus. Turklāt lietas dalībnieks nevar atteikties iesniegt dokumentu, ja kaitējums, kas šai personai draud dokumenta iesniegšanas dēļ, ir lietas zaudēšana (Civilprocesa kodeksa 248. panta 2. punkts).

2.6 Vai kādas noteiktas pierādīšanas metodes ir nozīmīgākas par citām?

Nav pamata pieņemt formālu pierādīšanas līdzekļu hierarhiju, atkarībā no to ticamības un nozīmīguma. Parasti tiesa izvērtē pierādījumus pēc saviem ieskatiem. Tomēr dokumentiem likumā paredzētajā apjomā ir jābūt pietiekamam noteiktu faktu pierādījumam. Oficiālie dokumenti, kurus noteiktā veidā sastādījušas šim nolūkam norīkotas valsts iestādes un citas valsts struktūras to darbības jomā, kā arī citas vienības, kas darbojas tām ar likumu uzticēto valsts pārvaldes uzdevumu ietvaros, ir pierādījums attiecībā uz tajos oficiāli apliecināto (Civilprocesa kodeksa 244. pants). Lietas dalībniekam, kas noliedz autentiska dokumenta patiesumu vai apgalvo, ka tajā sniegtie izdevējas iestādes apgalvojumi ir nepareizi, ir jāiesniedz pierādījumi par to (Civilprocesa kodeksa 252. pants). Rakstiskā vai elektroniskā veidā sastādīts privāts dokuments pierāda, ka persona, kas to parakstījusi, ir iesniegusi dokumentā iekļauto apliecinājumu (Civilprocesa kodeksa 245. pants). Ja lietas dalībnieks noliedz privāta dokumenta patiesumu vai apgalvo, ka to parakstījušās personas apliecinājumu nav sniegusi norādītā persona, viņam ir jāiesniedz pierādījumi par to. Tomēr, ja strīds attiecas uz privātu dokumentu, kuru izdevusi cita persona, nevis pretējā puse, dokumenta patiesums ir jāpierāda lietas dalībniekam, kurš vēlas to izmantot (Civilprocesa kodeksa 253. pants).

2.7 Vai noteiktu faktu pierādīšanai ir obligāti jāizmanto noteikta veida pierādīšanas metodes?

Nē, taču, ja likums paredz kāda konkrēta līguma noslēgšanai izmantot noteiktu veidlapu, iespēja pierādīt šī līguma noslēgšanu ar citiem pierādījumiem, nevis ar līguma dokumentu, ir ievērojami ierobežota. Persona, kura nav rīkojusies pareizi, tiek sodīta ar procesuāli neizdevīgu stāvokli, kas izpaužas kā pierādījumu iesniegšanas iespējas ierobežojums. Ja likums vai līgums nosaka, ka kādam juridiskam aktam ir jābūt rakstveidā, ir pieļaujami liecinieku sniegti pierādījumi vai lietas dalībnieku nopratināšana lietā starp šī akta pusēm, ja tā attiecas uz to, ka minēto aktu apliecinošais dokuments ir nozaudēts, iznīcināts vai to izņēmusi kāda trešā persona, un, ja rakstiskā veidlapa bija paredzēta tikai pierādīšanas nolūkiem, arī Civilkodeksā noteiktajos gadījumos (proti, ja strīds nav radies starp tirgotājiem, ja abas puses tā vienojas, ja patērētājs to pieprasa strīdā ar pārdevēju vai piegādātāju vai ja ar minētā dokumenta palīdzību tiek pierādīta ticamība faktam, ka šis juridiskais akts bija noslēgts; Civilprocesa kodeksa 246. pants, Civilkodeksa 74. panta 2. un 4. punkts). Tāpat arī pierādījumus, kas iegūti no lieciniekiem vai uzklusot lietas dalībniekus, kas izsakās pret vai par tā dokumenta saturu, kurā ietverts juridisks akts, var pieņemt starp šā akta pusēm tikai tad, ja tas neizraisa paredzētās veidlapas apiešanu, pretējā gadījumā šis dokuments nav spēkā, un tad, ja, ņemot vērā lietas īpašos apstākļus, tiesa to uzskata par nepieciešamu (Civilprocesa kodeksa 247. pants).

2.8 Vai lieciniekam saskaņā ar likumu ir pienākums sniegt liecību?

Jā.

2.9 Kādos gadījumos liecinieks var atteikties sniegt liecību?

Atteikties sniegt liecību var lietas dalībnieku laulātie, augšupējie (vecāki, vecvecāki) un lejupējie (bērni, mazbērni) radnieki, brāļi un māsas un vienas līnijas vai pakāpes radnieki, kā arī personas, kuras atrodas adoptēšanas attiecībās. Tiesības atteikties liecināt saglabājas arī pēc laulības vai adopcijas attiecību izbeigšanās. Tomēr atteikšanās sniegt liecību nav atļauta civilstāvokļa aktu lietās (piemēram, bērna vecāku noteikšana vai noliegšana, laulības atzīšana par spēkā neesošu, adopcija un adopcijas izbeigšana, nāves iestāšanās pasludināšana), izņemot laulības šķiršanas lietas (Civilprocesa kodeksa 261. panta 1. punkts).

Liecinieks var arī atteikties atbildēt uz uzdoto jautājumu, ja viņa liecība varētu viņu vai viņa iepriekš minētos radniekus pakļaut kriminālatbildībai, apkaunot vai nodarīt smagu un tiešu materiālo kaitējumu, vai arī ja šī liecība varētu izpaust būtisku dienesta noslēpumu. Turklāt garīdznieki var atteikties liecināt par faktiem, kas viņiem darīti zināmi grēksūdzē (Civilprocesa kodeksa 261. panta 2. punkts).

2.10 Vai pret personu, kura atsakās liecināt, var piemērot sankcijas vai likt sniegt liecību piespiedu kārtā?

Ja liecinieks nepamatoti atsakās liecināt vai dot zvērestu, tiesa pēc tam, kad tā nopratinājusi visus klātesošos lietas dalībniekus attiecībā uz šādas atteikšanās pamatotību, uzliek lieciniekam naudassodu. Neņemot vērā minēto naudassodu, tiesa var aizturēt liecinieku uz laiku, kas nepārsniedz nedēļu. Tiesa atbrīvo aizturēto liecinieku, ja viņš liecinājis vai devis zvērestu vai ja tiesa, kurā pieņemts liecinieka pierādījums, ir atrisinājusi lietu (Civilprocesa kodeksa 276. pants).

2.11 Vai ir personas, no kurām nedrīkst iegūt liecības?

Jā. Personas, kuras nespēj veikt novērojumus vai paziņot savus novērojumus, nevar būt liecinieki (Civilprocesa kodeksa 259. panta 1. punkts). Ja šīs nespējas iemesli ir beiguši pastāvēt, aizliegumu liecināt var atcelt. Psihiatriskās ārstēšanas vai nespējas fakts pats par sevi automātiski neaizliedz nopratināšanu. Nav arī noteikts vecums, pēc kura sasniegšanas bērnu uzskata par spējīgu uztvert un paziņot par uztverto. Tādēļ to, vai bērnu var nopratināt, nosaka viņa personīgās spējas un attīstības pakāpe. Laulības lietās likums paredz ierobežojumus, nopratinot lieciniekus — mazgadīgus bērnus, kuri nav sasnieguši 13 gadu vecumu, un pušu lejupējos radniekus taisnā līnijā, kuri nav sasnieguši 17 gadu vecumu (Civilprocesa kodeksa 430. pants).

Turklāt vispārīgs noteikums ir tāds, ka nevienai personai vienā un tajā pašā lietā nevar nopratināt gan kā liecinieku, gan kā lietas dalībnieku. Līdz ar to lietas dalībnieka likumīgo pārstāvi var uzklaut lietas dalībnieku uzklauti ietvaros, nevis kā liecinieku (Civilprocesa kodeksa 259. panta 3. punkts). Lietas dalībnieka pārstāvi var uzklaut kā liecinieku, taču viņam šādā gadījumā ir jāieceļ aizstājējs tiesas sēdē un, tiklīdz liecība ir sniegta, šis pilnvarojums jāizbeidz. Kopīgie dalībnieki nevar būt liecinieki (Civilprocesa kodeksa 259. panta 4. punkts).

Militārpersonas un civildienesta ierēdņi, kuri nav atbrīvoti no pienākuma neizpaust slepenu informāciju, kas identificēta kā "ierobežotas pieejamības" vai "konfidenciāla", var neliecināt, ja viņu liecība pārkāptu šo slepenību (Civilprocesa kodeksa 259. panta 2. punkts).

Mediators nevar liecināt kā liecinieks par faktiem, kas viņam kļuvuši zināmi mediācijas laikā, ja puses viņu nav atbrīvojušas no pienākuma glabāt mediācijas noslēpumu (Civilprocesa kodeksa 259.¹ pants).

2.12 Kāda ir tiesneša un pušu loma, uzklaut liecinieku? Kādos apstākļos liecinieku var uzklaut videokonferencē vai ar citu tehnisku līdzekļu palīdzību?

Liecinieku uzklaut tiesa. Tiesas priekšsēdētājs vispirms pārbauda liecinieka identitāti, informē liecinieku par kriminālatbildību par nepatiesas liecības sniegšanu un pieņem liecinieka zvērestu. Liecinieks sāk liecināt, atbildot uz tiesas priekšsēdētāja jautājumiem par to, kas viņam ir zināms attiecīgajā lietā un no kāda avota, un pēc tam jautājumus var uzdot pārējie tiesneši un lietas dalībnieki (Civilprocesa kodeksa 271. panta 1. punkts). Tiesas priekšsēdētājs dod vārdu, atļauj uzdot jautājumus un var liegt vārdu, ja to izmanto ļaunprātīgi, kā arī atceļ uzdoto jautājumu, ja uzskata to par neatbilstīgu vai lieku (Civilprocesa kodeksa 155. pants). Liecinieks nedrīkst

atstāt telpu, pirms nav saņēmis tiesas priekšsēdētāja atļauju (Civilprocesa kodeksa 273. panta 2. punkts).

3 Pierādījuma izvērtēšana

3.1 Ja puse liecību ieguvusi nelikumīgi, vai tiesai ir kādi ierobežojumi sprieduma pieņemšanā?

Polijas tiesību akti neparedz vispārēju aizliegumu civilprocesā izmantot nelikumīgi iegūtus pierādījumus. Tiesu judikatūra un juridiskās literatūras uzskati nav konsekventi. Dominē uzskats, ka tiesai katrā gadījumā atsevišķi ir jāizvērtē, kuras likumīgās intereses ir vairāk jāaizsargā — tiesības, kas tiek pārkāptas, iegūstot pierādījumus, vai tiesības uz tiesisko aizsardzību. Līdz ar to, lai gan pierādījumi, kas iegūti noziedzīga nodarījuma rezultātā, principā ir jāatzīst par nepieņemamiem, tas ne vienmēr attiecas uz pierādījumiem, kas iegūti, veicot maznozīmīgus likuma pārkāpumus (piemēram, personisko interešu aizskārums, pārkāpjot tiesības uz privātumu), jo īpaši gadījumos, kad pastāv būtiska sabiedrības interese attiecībā uz pierādījumu pieņemšanu.

Parasti pierādījumi, kas iegūti, ierakstot interviju, kurā piedalās lietas dalībnieks, kas lūdz pierādījumu iegūšanu, ir pieņemami pat tad, ja ieraksts ir veikts bez sarunbiedra ziņas un piekrišanas.

Jebkurā gadījumā, ja pierādījumi ir iegūti likumpārkāpuma ceļā (kā noteikts ar galīgu notiesājošu spriedumu), tiesa var tos ņemt vērā kā pamatu tiesvedības atjaunošanai (Civilprocesa kodeksa 403. panta 1. punkta 2. apakšpunkts).

3.2 Ja esmu viena no lietas pusēm, vai mans paziņojums tiks uzskatīts par liecību?

Lietas dalībnieku mutiskie un rakstiskie apgalvojumi nav pierādījumi. Taču, ja pierādījumi izbeidzas vai ja šādu pierādījumu vispār nav un kādi atsevišķi lietas izšķiršanai būtiski fakti paliek nenoskaidroti, tiesa var uzklaut lietās dalībniekus faktu noskaidrošanai (CPK 299. pants), un šī uzklautišana tiek atzīta par pierādījumu.

4 Vai šī dalībvalsts saskaņā ar Pierādījumu iegūšanas regulas 2. panta 1. punktu ir norādījusi citas iestādes, kas ir kompetentas iegūt pierādījumus tiesvedības civillietās vai komercietās nolūkiem atbilstoši regulai? Ja ir, kādās tiesvedībās tās ir kompetentas iegūt pierādījumus? Vai tās var tikai pieprasīt pierādījumu iegūšanu vai arī palīdzēt pierādījumu iegūšanā, pamatojoties uz citas dalībvalsts pieprasījumu? Skatīt arī paziņošanu saskaņā ar Pierādījumu iegūšanas regulas 2. panta 1. punktu

Polijā vienīgi tiesas ir kompetentas iegūt pierādījumus tiesvedībai civillietās vai komercietās (ekonomiska rakstura lietās).

Lapa atjaunināta: 06/01/2026

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.